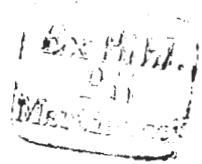

3270 (3)

23.
d
c
t
3270

SYNOPSIS HISTORICA
S O L E M N I T A T I S
Q V A M H O N O R I
F E R D I N A N D I I V .
R O M A N O R V M R E G I S
E L E C T I , E T C O R O N A T I
C O L L E G I V M G E R M A N I C V M , E T V N C A R I C V M
D I C A V I T
R O M Æ M . D C . L I I I . X X V I I I . I V L I I .

Synopsis Historica.

POSTEA QVAM non dubia Urbem fama peruasit, FERDINANDVM IV. Serenissimum Hungariæ, & Bohemię Regē, concordibus Septemviroꝝ suffragijs, Augustæ Vindelicorum Romano-Germanicis sceptris moderandis destinatum esse; ingēs omnium ordinum plausus & gratulatio subsequuta fuit: his hæreditarias Austriæ, Cæsarum altrici, coronas aduouentibus; illis aurea pacis secula, post ferreā Martis tempestatē in FERDINANDO IV. Germaniæ ominantibus; alijs Christianæ Reip. eum gratulantibus Regem, qui PRO DEO, ET POPVLO, prouida mente, ad regni gubernacula excubans, vnus omnium euigilaturus esset pericula. In hac ergo publica plaudentis Urbis, & Orbis lætitia, Collegium quoque Germanicum, & Vngaricum, ad sanctissimi nuncijs famam exultans, lætam gaudiorum scenam apparare, constituit. Sed ne, quod magnis euenire solet affectibus, inordinatē gauderemus; communibus primū, communem Christiani Orbis fœlicitatem, studijs excepimus, priuatis postea litaturi amoribus. Duabus itaque noctibus, quibus Vrbs prope tota, inter festiuos ignium, luminumque ardores reluxit, etiam Collegium nostrum in triumphales exarsit rogos, quos incendiarius amor, regijs FERDINANDI IV. honoribus excitauit. Quia vero, quod alijs commune fuit, Collegio nostro Germanico, & Vngarico proprium, imo duplicatum accidit gaudium, vtpote quē Regem in FERDINANDO IV. non tam accepisse, quam dedisse lætabamur, æquum etiam erat, vt plenius affectui, in Regem, duplici nomine nostrum, indulgentes, singulare aliquod amoris & pietatis monumentum Posteris ad æmulationem statueremus. Destinatus est itaque solemnitati V. Kal. Sext. proximus ab illo dies, quo Eminentissimus Cardinalis Hieronymus Columna, splendidam munificamque trium dierum solemnitatem, quam recens

inaugurati Regis dicarut honoribus, nō sine iucunda inspe&antis populi admurmuratione, absoluerat. Vt autem illustrior vndeque tantæ celebritatis splendor affulgeret, Eminentissimus Cardinalis Barberinus Collegij nostri Protector, magnifico & verè regio apparatus totum fecit Templum adornari, qui quamvis sua se abudè maiestate commendavit, nec aliena eguat luce, vt splendeat: ne tamen beneficium, quod Eminentissimi Cardinalis magnificètia, oculis publicum proflare voluit, ingrati obliuionis nocte tumulemus, omnem illum ornatum legentium etiam animis rudè delineatum calamo, subijcere placuit.

Subeuntibus igitur ædem, primo statim intuitu occurrit superbum phrygia acu pictum opus, quod ab apside aræ summæ in eiusdem cornua defluxerat: inde per vtrumque templi latus triplex aulae ordo se explicuit, supremus rubro ardens holoserico, medius auro textus, infimus attalico pictus artificio. Quæ triplex tapetiorum series mediam templi nauim à summitate laquearis ad pavementum vsque mira venustate condecorauit: atque vt maior ab ipsa varietate elegantia accederet, muricatus ille holoserici decor, peristromatis minoribus, Apellis penicillos texturæ artificio mentientibus, distinctus erat. Tam medium vero quam supremum tapetiorum ordinem sua Coronis, rubri altera holoserici, altera multo diues auro, phrygij operis coronabat. Dici non potest, qua spectantium oculos admiratione & quodam quasi attonitæ mentis stupore tenuerit defixos, apparatus illius diei, varietate, pretio, & ipso, quo nihil in rebus pulchrius est, ordine, ab omnibus commendatus.

Adornato in hunc modum templo, die constituto, horis ante meridianis, sub decimam tertiam styli Italici, astronomicam nonam, vt à Deo, festiue solemnitatis initium sumeremus, solemne Missæ Sacrificium cantari cœptum est, litante ad aras R. Patre Io: Paulo Oliua Soc. Iesu, Collegij Germanici & Vngarici Rectore, ac S. D. N. INNOCENTII X. Sacro Ecclesiæ. Peracto verò inter dulcissimos modulantium vocum concentus, diuino Missæ officio, vt debita Cælo gratiæ redderentur, vnde scepra fluunt & Coronæ, Hymnus D. Ambrosij, eadem, qua cætera, solemnitate decantatus est, quem festa excipiens æneorum mortariolorum explosio antemeridianæ festiuitati finem imposuit. Auxerunt verò præsentem solemnitatem quam maximè Eminentissimi Cardinales Protectores Collegij nostri, Franciscus, & Antonius Barberini, Nicolaus Ludouisius, & Camillus Pamphilius, qui diuino officio

officio hymnoque Ambrosiano interesse dignati, suæ fulgore purpureæ totam eam celebritatis pompam reddidere augustiorem. De musica porrò eius diei quid dicam? quæ si alias ita semper excelluit, ut non alibi magis aurium deliciae exquirantur, quam in D. Apollinaris sacra æde, ut vulgo iam vox in Vrbe percrebuit; an maiorem à calamo meo lucem possit expectare eius diei suauissima harmonia, quo nihil eorum omisimus, quibus gaudium, quod nostrum omnium animos inundarat, publicum faceremus vniuersis? Populi certè maris instar affluentis & reffluentis vox ea fuit: siue augustam Purpuratorum præsentiam, siue regalem parietum pompam, siue denique vocalis artificij blandimenta spectes, nihil ad magnificentiam eius diei potuisse desiderari. Sed nunc ea prosequamur quæ reliquam diei partem in plausu occuparunt.

Post meridiem itaque reditum est ad templum, parique hominum frequentia, nec impari splendore Vesperæ solemnes decantatæ sunt, quas terminauit iteratus æneorum mortariolorum fragor, quo totus circum aër immugit. Inde vero omnis solemnitas ex templo in subiectam Collegio nostro aream translata est, ubi ad septuaginta palmorum altitudinem eleganti structura machinæ pyrobolica assurrexit, eo situ, ut eius meridionale latus plateæ Agonali obuersum, etiam è longinquo spectantium oculos admitteret. Tetragona basi tota moles fundata stetit, ipsam vero per circuitum basin augustissimæ Austriorum gentis insignia & multiplex Heroæ Domus, panoplia argento, & pulchra colorum iride, variegata venustarunt. Ex quatuor, basis angulis regium FERDINANDI IV. Symbolum prominebat, secundum quatuor dein machinæ latera, quatuor Leones vastissimam terrei globi molem fulciebant, quibus siue Herculeum inclytæ Domus robur, & fortitudinem, siue Bohemica notari sceptrum velimus, verum semper erit, non nisi in Austria, Leones nasci, qui Orbis etiam conuulsi ruinas infracta possint virtute sustinere. Mundo, cuius diameter quinque, & decem pedum erat, aquila biceps alis ad amplexum expansis, imperiali redimita diademate incumberebat. Typum opportunè dixeris Ausriaci Imperij, quod toto larè terrarum orbe diffusum etiam toto seiuncta Oceano regna amplectitur. Studiosè ab omnibus celebrata fuit pyrobolica huius molis architectura, Equitis Rinaldi opus, ut nemo esset, qui non pulcherrimam singularum sibi cohærentium partium Symmetriam summè commendaret, nemo qui non insignem totius operis magnificentiam præter solitum admiraretur, nec desuere, qui affirmare sint ausi nihil multis

multis retrò annis in genere structuræ pyrobolicæ dignius in Vrbe visum esse.

Dum ita pyrobolare theatrum omnium oculis sermonibusque staret expositum, interea sub horam 22. quintam circiter astronomicam, clangere tubæ, sonare tympana, & harmonicis symphonicorum concentus circumfluentis populi aures leniter demulcere, tota denique vicinia illa plausu, & festis lætitiæ vocibus perstreperere, nec iam populare duntaxat vulgus maximo confluxerat numero, sed etiam Urbis Optimates, Patresque Purpurati festiuo euocati plausu ad pyrobolicum spectaculum non infrequentes adfuerunt. Et quia area nostra tantæ multitudinis capax nō erat, maior pars in plateam agonalem se effuderat, cuius omnem longitudinē stipato obsidebat agmine multitudo spectantium, aut ex curribus, qui frequentissimi aderant, aut inter curuum angustias confertim glomerati.

Abeunte demum in noctem die reiterato læto mortariolorum murmure pyrobolicæ scenæ prolusum est, inde tota Collegij facies, quæ aream respicit, inter facum lucernarumque fulgores resplenduit, neq. hic singulare Excellentissimi Ducis ab Altemps studium in publicæ lætitiæ partem venire gessientis dissimulare fas est, qui vt solemnitati huic nostræ lucem adderet ampliore, omnes palatij sui fenestras facibus collucere voluit, neque minus reliquæ vicinorum familiæ suam in Collegium, aut verius in eum, cui Collegium plaussit, deuotionem testari voluere, dum singuli fenestras per diem vario peristromatum ornatu, per noctem luminibus fecere conspicuas.

Sed iam opportuna spectandis ignibus prima noctis fax aderat, cū operis pyrobolici Magister Michael Particella tenuē in Imperialis coronæ apicem immittens flammam, omnes repente machinæ, iucundo spectantibus artificio, tenebras expugnauit, adeo vt vno quasi momento illud ignium theatrum inter luminum, velut totidem scintillantium stellarum ardores relucere admirarētur vniuersi, tenuit aliquanto tempore illustre hoc proscenium applaudentem multitudinem, cum inopinatò, quasi ex ignium voragine, aut Cerberi hiantis rictu flammarum erumpere globi, missiles per aëra, stridere ignes, diffundi in orbem, procurrere in latera, in anguium spirastorqueri, serpere per aditantium cuneos, rapi in sublime, & ad ipsa vsque igneæ regionis confinia aditum moliri, denique tempestas ignea, sed innocua videri poterat, aut Iupiter aliquis ex machina tonare, fulgurare, fulminare. Commendatum fuit in hoc

pyrobolico artificio fingulare opificis ingenium, tum quod nihil tumultuario opere, sed seruatis rerum, & temporum momentis singula arserint, tum quod inter prœsumptia vndelibet incendia, tota nihilominus lignearum molis strues, & statuarum illarum perstiterint: adeo ut ipsum quoque bustum altero die non mediocriter inspeſtantium oculos afficeret. Sed necdum ardere finierat pyrobolica machina, cum nouam ignium scenam templi nostri turris reponit, ex qua densa pyrobolorum grando erumpens omnem eam aream auream argenteaque pluuiam inundatura videbatur, quam non malè aliqui omen interpretabantur auream illius pluuiam, qua sub pacifico FERDINANDI IV. imperio non Germania tantum, sed totus Christianus Orbis fecundandus foret, ut iam cum Veritate canere liceat.

AVREA FERNANDVS QVARTVS DAT SECVLÆ TERRIS
 Igneum porro hunc pyrobolorum nimbum reliquamque diei huius
 Celebritatem faustam, plaudentis multitudinis, acclamationes excepere, FERDINANDIS Patri, & Filio, Augustis, geminis Imperij Solibus, Victorias, lauros, triumphos, Immortalitatem, gratulabundi aduocantes. quorum votis ut Cœlum adspiret, tantò optandum est ardentius quanto veriùs experimur in duobus FERDINANDIS, Patre & Filio, duos seculo nostro, vel ideo aureo, Titos Vespasianos reuixisse, quibus meritò illud Tibi accinatur Elogium: FERDINANDI GENERIS HVMANI DELICIÆ.

Viuite igitur (mitatem
 Ad Augustissimam vestram Domum immortale decus, Imperij fir-
 Religionis Incrementum.

O Soles Austriaci, Augusta Sidera, Germaniæ Atlantes,
 Et perennate.

Sic vocet & adprecatur
 Collegium Germanicum, & Vngaricum
 Impera vterque diu felix FERDINANDE
 Vterque perenna

DELICIÆ nostræ, FERDINANDE.

Imprimatur, Si videbitur Reuerendissimo P. Mag.
Sacri Palatij Apostolici.

A. Episcopus Verulan. Vicefg.

Imprimatur,

Fr. Vincentius Fanus, Socius Reuerendiss. P. Fr.
Vincentij Candidi Mag. Sacr. Palat. Apostol.
Ord. Præd.

R O M A E.

Typis Hæredum Francisci Corbelletti 1653.

Superiorum Permissu.